

De figuur geeft, na inloggen en inzoomen, de kilometerhokken weer (als gele bollen) waar eigen amfibieaanmeldingen zijn gedaan die rechtstreeks in Telmee.nl zijn gezet maar (nog) niet als daglijst gedefinieerd zijn. Door op zo'n bol te klikken verschijnt rechts de datum en waarneming met de optie er een daglijst van te maken.

klik in de kaart of
geef coördinaten: x=130,388 y=483,172

Een andere nieuwe functie in de kaartmodule is het aangeven van de vindplaats met GPS-coördinaten. Nadat een soort is ingevuld met de details (aantallen/stadia/sekse) kunnen onderaan de kaart de coördinaten worden aangevuld.

Losse waarnemingen doorgegeven via Waarneming.nl?

De kaartmodule voor het verzamelen van daglijstjes is nu gekoppeld aan Telmee.nl. Ook losse waarnemingen die via Waarneming.nl zijn doorgegeven zijn te gebruiken als daglijstje. Per mail (meetnet@ravon.nl) kan worden doorgegeven welke kilometerhokken als complete daglijstjes gebruikt kunnen worden. Noteer tijd en gehanteerde methode. RAVON voegt de daglijstjes dan toe aan het bestand.

Ook larven zijn slachtoffer van het Ranavirus. (Foto: Marc Schils)

Groene kikker besmet met Ranavirus. (Foto: Joran Jansse)

Eerste Hulp bij Ranavirus

Annemarieke Spitzes, RAVON

'It's not easy being green': ware woorden van Kermit de Kikker. Als amfibie heb je te maken met onder andere vervuiling, versnippering en verdroging van je leefgebied, er zijn drukke wegen om over te steken en dan komen er ook nog invasieve exoten die hybridiseren, je prederen of de competitie aangaan om voedsel en leefgebied. Om het leven van amfibieën nog lastiger te maken zijn er ook 'Emerging Infectious Diseases' (EID): opkomende infectieziekten die in korte tijd een flink aantal slachtoffers kunnen maken. Ranavirus en chytridiomycose zijn wel de bekendste EID's voor amfibieën. Sinds 2010 is bekend dat Ranavirus in Nederland aanwezig is, en sinds die tijd is het vanaf Noord-Nederland naar het zuiden gezakt. Meldingen van massale sterfte bij amfibieën komen nu uit bijna alle provincies. Ranavirussen treffen zowel kikkers, padden als salamanders. Een uitbraak start vaak dramatisch, maar daarna neemt de intensiteit af. Desalniettemin kan een populatie als gevolg van een Ranavirus uitbraak volledig verdwijnen. Zeker voor kwetsbare soorten kan een uitbraak van Ranavirus desastreus zijn. Vindt u dode of zieke kikkers, padden of salamanders in uw tuin, neemt u dan contact op met ondergetekende. We kunnen dan overleggen of we de dieren kunnen komen ophalen, over hoe u ze het beste kan bewaren en of ze naar DWHC (Dutch Wildlife Health Centre) in Utrecht, of naar de Universiteit Gent (België) zullen worden gebracht voor nader onderzoek.

Wat nu te doen als Ranavirus in uw vijver wordt geconstateerd?

Het effect van Ranavirus op een amfibiepopulatie is niet eenduidig. Soms vindt zeer snel volledig herstel van de populatie plaats, maar een populatie kan ook volledig verdwijnen. Een tussenvorm is ook mogelijk. De populatie blijft dan 'hangen' op een fractie van wat het ooit geweest is. Het vervelende is dat er geen beheersmaatregelen zijn die genomen kunnen worden om het virus uit het water te krijgen. Ranavirussen kunnen lang overleven in water en in substraat. Het leegpompen van een vijver is dan ook geen effectieve maatregel. Het enige dat we kunnen doen is 'uitzitten'. Wachten en kijken wat er gebeurd en ondertussen proberen het leefgebied zo goed mogelijk in te richten zodat de amfibieën geen stress hebben (van bijvoorbeeld vissen), waardoor de dieren gevoeliger zijn voor een infectie. Belangrijk is dat er zeer terughoudend moet worden omgegaan met het verplaatsen van dieren en waterplanten. Met het overzetten van kikkervisjes of het delen van waterplanten kan geïnfecteerd water van de ene vijver naar de andere vijver worden overgebracht, waardoor ook daar zich het virus kan opbouwen. Over het verloop van een infectie met Ranavirus in een natuurlijke situatie is niet veel bekend. Veel onderzoeken vinden plaats in laboratoria, of omvatten maar een beperkt aantal jaar en locaties. Heeft u sterfte als gevolg van Ranavirus, dan is het zeer waardevol een soort logboek bij te houden met hierin de aantallen gezonde, zieke en dode dieren die worden gezien. Zo kunnen we leren wat precies de effecten zijn van Ranavirus op amfibiepopulaties in verschillende delen van het land. Belangrijk is dat we met z'n allen alert zijn op sterfte bij amfibieën, en mocht u iets verdachts zien, geeft u het dan alstublieft door. Het voorkomen dat Ranavirus (en ook chytridiomycose) zich snel kan verspreiden is iets waar we gezamenlijk aan kunnen bijdragen. Wees terughoudend met het bezoeken van verschillende amfibierijke locaties per dag, en desinfecteer veldmaterialen, laarzen en schoenen.

Op de website van RAVON staat een hygiëneprotocol met meer informatie.

Contact opnemen kan via Annemarieke Spitzes, a.spitzes@ravon.nl, via facebook ([ravonNL](https://www.facebook.com/ravonNL)) of via twitter ([@RAVON](https://twitter.com/RAVON)).